

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Quid nunc?

Az Ausztriával való gazdasági kiegyezés tárgyalásánál most már nincs szó a kérdés részleteiről, hogy mint és minő feltételek alatt jöjjön létre a közgazdasági szövetség; arról sincs már szó, hogy ez a szövetség egyáltalán létrejön-e, hanem azok után, a hogy Ausztriában a dolgok alakultak, ama kérdés felől kell tisztába jönnünk, hogy mi történjék akkor, ha a kiegyezés nem jön létre?

A kiegyezés megkötésének nem Magyarország az oka, mert Magyarország a provizórium életbe léptetése és a törvényesen magállapított határidő meghosszabbítása által kézzel fogható alakot adott készségének. De mialatt még a két kormány a vám- és kereskedelmi szerződés dolgában a tárgyalásokat folytatta, Ausztriában a kvóta ügyben és a kiegyezés ellen olyan izgatás keletkezett, amely egy parlamenti többség biztosítására való tekintetből kötelességévé tette Badeni volt miniszterelnöknek, hogy kibocsássa a nyelvrendeletet, mely szláv pártokat egy többséggé egyesítette, de a német kisebbséget az obstrukcióba kergette.

A nyelvrendelet visszavonására gondolni sem lehet, mert ez annyi lenne, mint szerepcserevel játszani ugyanazt a szindarabot. Akkor a német párt lenne

kormánybarát és a szláv pártok, nevezetesen a csehek, folytatnák az obstrukciót.

Miután a kiegyezést megkötésnek kell tekinteni, Magyarország ama dilemma előtt áll, hogy az Ausztriával való kereskedelmi politikai viszonyt egy vagy más módon meg kell oldania. Az 1867. XII. t.-cz. értelmében és báró Bánffy miniszterelnök és az egész magyar parlament kijelentése szerint Magyarország a folyó év kezdete óta a szabad önrendelkezés alapján áll. Ezen az alapon teremtette a magyar országgyűlés az egyévi provizóriumot s ha az eredménytelenül elmúlt, nem marad más számunkra, mint hogy az említett törvény 68 szakasza értelmében a nekünk legjobbnak tetsző módon éljünk a bennünket megillető önrendelkezési joggal. De mint járunk el s minő irányt válasszunk, hogy az országot megkíméljük pénzügyi megrázkódásoktól és megmenekedjünk az elkerülhetlen válságtól. A külügyek és a közös hadsereg a pragmatica sanctio értelmében nem tartoznak az önrendelkezés körébe; ezek közösek és ilyenek maradnak. A közös kiadásokhoz való hozzájárulást is meg kell állapítani, vagy Ő Felsége döntése alá bocsátani; itt sincs tehát helye egyoldalú önrendelkezésnek.

Fennmarad tehát még a kérdések legfontosabbika, hogy t. i. tovább is egysé-

ges vámterületet képezzünk-e Ausztriával vagy felállítsuk a vámsorompót s aztán Ausztriától függetlenül állapítsuk meg a közvetett adókat és vasuti díjakat. Ez esetben az osztrák iparcikkek után vámot szednénk, Ausztria meg gabonánkra és marháinkra vetne vámot. Az osztrák ipar okvetlen tönkremenne, a magyar földművelés meg oly válságba vonszoltatnék, melyből többé ki nem tudna gyógyulni, a föld értéke csökkennék, mert a termények nem fizetnék ki a termelési költségeket.

Ez anyagi megkárosítást jelent az azoknak a milliókra menő polgároknak, akik Ausztriában iparcikkek készítésével, Magyarországon földműveléssel foglalkoznak. Bukásunkban az nem lehet vigasztalásunk, hogy Ausztria is tönkrement. Az önálló vámterület felállításának az lenne a következménye, hogy a magyar ipar megerősödnék, de ezzel a mezőgazdaság rendkívüli és következményeiben súlyos megkárosítása lenne összekötve. Miután pedig Magyarország lakosságának legnagyobb része mezőgazdasággal foglalkozik, az önálló vámterület a lakosság többségére nézve lenne biztos romlás.

Tehát élénk áll a kérdés, hogy mi történjék, quid nunc? Mit tegyünk, ha a közgazdasági kiegyezést Ausztriával nem

TÁRGZA.

Telepathia.

Irtá: TÖRÖK ISTVÁN.

Botond Lajos a sors azon kegyeltjei közé tartozik, kik születésük pillanatában is többek, mint más közönséges halandó egy küzdolmos öletpálya alkonyán. Már bölcsője fölött büszkén ragyogott az ősi ezimer, melynek különös fényt kölcsönözött azon körülmény, hogy a család őseit vissza tudja vezetni egész a honfoglalásig, sőt még annál is tovább, mert a nagy őshaza-kutató gróf hiteles bizonyossága szerint a Kaukázus tövében egy ősi magyar törzs mai napig is e család nevén nevezi magát. Atyja dús gazdag földbirtokos, kinek mint a hirben álló uradalma és fényes palotái mellett szépen meghúzódik egy vasut igazgatói teljes fizetésű nyugdíj s mindezekkel éppen nem összeférhetlen az országgyűlési képviselőség sem.

Csak természetesen találhatók tehát, hogy Botond Lajos, alighogy felcseperedett, éppen az imént említett körülményeknél fogva nyitva találta maga előtt a legelőkelőbb szalonok ajtait is, hol csakhamar nemcsak szívesen látott, de dédelgetett vendége volt a társaságoknak a különben is gondosan ápolat külsejű csinos orvosnövendék.

Mert meg kell jegyeznünk, hogy Botond Lajos a tudományos egyetem orvosi fakultására irat-

kozott be, de e komoly tudomány iránti ragaszkodása megelégedett a beiratkozás tényével s studiumból egyedül a szívek bontozásával, még pedig különös előszeretettel a női szívek bontozásával foglalkozott behatóan s nem minden siker nélkül. A fess orvosnövendék biztos kézzel végezte veszedelmes operációit a női szíveken, mert bontozása ahhoz Ámor nyíla vala. Egy operációja azonban mégis veszedelemmel járt, mert kétélű bontozást talált ahhoz használni s megsebezte vele saját szívét is.

Szóval Botond Lajos halálosan szerelmes lett a főváros egyik csodálatos szépségébe, kinek lábaihoz rakta az eddigi hódító hadjáratok összes fegyvereit s lemondott mindenről, hogy egyedül és zavartalanul csak szíve vonzalmának, szerelme bálványának élhessen.

Valóságos mennyei boldogsággal értek fel azon perezek örömei, melyeket egymásért dobogó keblükön töltöttek, s ilyenkor a világról sem felelt volna el Botond Lajos, az ég tudja már kánnyadikszor ismételn, hogy mihelyt az alma mater doktori botjára leteszi a hitet, hittel fogja megdicsésetelni az Ur oltára előtt ezt a végtelen szerelmet, — s minden ilyen vallomásra a szép leányzó égkék szemében ragyogó könyveszkek gyöngyöztek.

Történt pedig az időben, hogy az imminensen dühöngő kolera nem kimélte meg pusztításaitól a fővárost sem. Mentett mindenki, a ki még másokat menthetett, s különösen kapások voltak az orvosnövendékek, kik tudvalevőleg a vasutak állomásain ismerkedtek a bacillusokkal, ha ugyan szemébe mertek nézni, agyon desinfiálván ott minden jobb

sorsra érdemes utast. Elfogta az ambíció Botond Lajost is, s beállott desinfectornak, csak hogy — mint ő mondá — megkezdhesse orvosi működését, s mindjárt az első napokban bizalmas jellegű megbízást kapott.

A főváros közvetlen közelében egy faluból ugyanis feljelentés érkezett, hogy egy polgár milliómos, ottani ipartelepen, a veszedelmes kór elfojtása érdekében elrendelt hatóság intézkedéseket nem fogantatosítja a kívánt mérvben s ennek szigorú és részleghajlatlan felülvizsgálatára küldetett ki Botond Lajos.

Mielőtt azonban elindult volna az esetleg több napot igénybe vevő kiküldetésre, ellátogatott szíve egyetlen szerelméhez, hogy a fájdalommal nélküli együttlételet kárpótolja legalább egy érzéstarti bucsucsó. A mit azonban itt látott, az megdöbbentette egész valóját.

Az anyagi szépség máskor hajnalpiros arcán dult vonások, az emésztő fájdalom kétségbevonhatatlan jelei; a máskor mosolygásánál mennyei boldogságot sugárzó szempár bársony pilláin a gyötrő bánat könyei ültek. E lesújtó helyzethez még csak az hiányzott, hogy Botond Lajos jelentse be elutasítását.

E hír hallatára görcsös zokogásba tört ki a megtört rózsaszál:

— Tudtam, éreztem, hogy elhagy, hűtlen lesz hozzám, de jegyezze meg szavaimat, hogy azt a pillanatot nem élem túl.

(Folyt. következik.)

tudjuk létrehozni? Erre a kérdésre pedig csak egy felelet létezik: önrendelkezési jogunk alapján olyan megállapodást kellene létesítenünk Ausztriával, amely lehetővé teszi a közös vámterületet a nélkül, hogy szövetséget kötnénk vele.

I. Vármegyei ügyek és általános közigazgatás.

A) Ügyforgalmi és tevékenységi kimutatás.

a) A közgyűlés által elintéztetett:

(Folytatás.)

A betegápolási-alap járulékok (tánczdijak) felemelése tárgyában hozott közgyűlési határozat jóváhagyatott s a behajtás iránt a szükséges intézkedés megtétetett.

Boeskor Oszkár vármegyei alszámvívó fizetés egyenlősítés iránti ügyében hozott közgyűlési határozat jóváhagyatott.

A vármegyei tanalap tulajdonát képező s igazságszolgáltatási célra használt épületek bérösszege fejében m. kir. igazságügyi Miniszter Ur Ó Nagyméltósága által 1892. évi január hó 1-től kezdődőleg évi 2200 frt utalványoztatott.

A régi levéltár rendezésére Belügyminiszter Ur Ó Nagyméltósága által 600 frt utalványoztatott.

Özvegy bethlenfalvi Pál Lajosné által a szegény-menház részére tett 100 frtos alapítvány alapító levelei a mai közgyűlésből Belügyminiszter Ur Ó Nagyméltóságaához felterjesztetnek.

A vármegyei árvaszéki és a járási hivatalszolgák és hajduk részére megszavazott 10—10 frt drágasági pótlék tárgyában hozott közgyűlési 3 határozat Belügyminiszter ur Ó Nagyméltósága által jóváhagyatott.

A sepsi-szentgyörgyi Olt hid ócska anyaga a Szegény-menház részére megvásároltatott.

A vármegyei segéd- és kezelőszemélyzet illetményeinek felemelése tárgyában hozott határozat belügym. ur Ó Nagyméltósága által jóváhagyhatónak nem találta.

Az iskolai rend védelme tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyás végett Belügyminiszter Ur Ó Nagyméltóságaához felterjesztetett.

Az iskolai mulasztásokért kiszabott bírságpénzekből létesített alapító oklevele vallás- és közoktatásügyi Miniszter Ur Ó Nagyméltósága által jóváhagyatott.

A közigazgatási bizottságból kilépett 5 tag helyébe a választás fogantatosított.

1898. évre az igazoló választmány megalakított.

A közigazgatási bizottságba 1898. évre helyettes tisztiügysz választatott.

A községek ingatlanai nyilvántartása céljából az egyes községek ingatlanainak tényleges állapotát előtűntető kimutatás beterjesztésére a tisztiügysz felhivatott.

A főispáni régi pecsétnyomók a székelly nemzeti muzeumban elhelyeztetek s azok helyett újak készítettettek.

A vármegyei pénztári helyiség ablakainak vas táblákkal leendő ellátása tárgyában hozott határozat és alku-egyezség jóváhagyás végett Belügyminiszter Ur Ó Nagyméltóságaához felterjesztetett.

A vármegyei pénztárhoz egy tűz- és betörésmentes pénzszekrény beszerzése tárgyában hozott határozat fedezet hiányában Belügyminiszter Ur Ó Nagyméltósága által elutasított.

A „Ferencz József” közkórház alapszabályai és házszabályai szerkesztés alatt állanak.

Székelly fiuknak magán iparosoknál történt kitépzetetésük után üzletük megkezdhetéséhez segélyalap létesítése tárgyában hozott közgyűlési határozat jóváhagyás végett vallás- és közoktatásügyi Miniszter Ur Ó Nagyméltóságaához felterjesztetett.

A tisztii nyugdíj-alapot kezelő választmány előterjesztése az eddigi nyugdíjazások jóváhagyása tárgyában a közgyűlés által jóváhagyatott s erről a nyugdíj választmány értesített.

Néhai Kis János vármegyei fegyveres hajdu

özvegye Hosszu Anna néhai férje által a nyugdíj-alapba befizetett járulékok után 16 frt 50 krral végkielégítettet.

A halászatnak és vadászatnak szabályrendelet szerinti szabályozása tárgyában szerkesztett szabályrendelet-tervezet tárgyalás végett a gazdasági bizottsághoz áttétetett.

A bálványos-bükszádi utkaparóli ház költség többlete tárgyában hozott közgyűlési határozat kereskedelmiügyi Miniszter Ur Ó Nagyméltósága által jóváhagyatott.

A járási székhelyeken gyepmesterek beállítására tárgyában szabályrendelet alkotott s az jóváhagyás végett Belügyminiszter Ur Ó Nagyméltóságaához felterjesztetett.

A sepsi-szentgyörgyi jótékony nőegylet által a szegény-menház részére adott 320 frt 60 kr adományért a nőegyletnek köszönő irat intéztetett.

A vármegye házában történt építkezésekről felvett felülvizsgálati jegyzőkönyvek Belügyminiszter Ur Ó Nagyméltóságaához felterjesztettek.

A szegény-menház 1898. évi költségvetése Belügyminiszter Ur Ó Nagyméltóságaához felterjesztetett.

A Miklósvár járási szolgabírói hivatalnak Baróthra történő áthelyezése meghatározatott.

Főispánunk Pótsa József ur Ó Nagyméltóságának e vármegye élén eltöltött 20 évi kormányzata emlékére diszkygyűlés tartatott és Ó Nagyméltóságaához hódoló felirat intéztetett.

A törvényhatósági élet köréből kiemelendők tartom továbbá, mikép:

A vármegyei pénztári kezelés havonként, valamint a közgyűléseket megelőző számonkérő szöveken megvizsgáltatott és mindenkben rendben találtatott.

A vármegye által kezelt vagyonok állagában azon változás fordult elő, hogy a vármegyei építési-alap és a 2%-os vasuti pótdó megtakarításából a vármegyei kiépített és átalakított.

A szegényalap pénzkezelése megvizsgáltatott, a szomszédos Prázmári-féle telek és a szegény-menház újból építettet. A tanulmányi alap tulajdonát képező, — K.-Vásárhelyen a kisgyakorló téren épült kőszator, kősziszín és löszertár az építési vállalkozótól átvett; évi bére a Nagyméltóságú m. kir. Honvédelmi Miniszter Ur által biztosított.

Az építkezés 14.470 frt 88 krba került s 832 frt 91 kr. évi házbér fizetetik a tanalapnak.

Az épület fentartási 10%-nyi költség tisztítási stb. kiadások szintén évenként mintegy 120 frtot tesznek ki s a fenti bérösszegekből levonandók.

A vármegye által 3 1/2%- pótdó vettetik ki, melyből 2% a brassó-háromszéki vasut 280.000 frt törzsrésztvény tőke kölcsön törlesztésére és kamatra az utalpból — ezen célra felhasznált 8500 frttal együtt évenként 15.244 frt fordítatik. 1%-os pótdó a fiúárva és szeretház fentartására és 1/2%- gazdasági célokra szolgál.

(Folytatása következik.)

Szinészet.

Csóka Sándor szintársulata Junius 9-én (Ur-napján) kezdte meg működését nálunk. „Mária bátyjára”-val kezdték előadásukat. „Lementé után dicsérd a napot”, azt mondja a székelly közmondás, mi azonban abba a kellemes helyzetben vagyunk, hogy daczára a pitymallatnak egész napra szép, derült, kifogástalan időt jósolhatunk, azonban „Erare humanum est,” de ebben az esetben nem hisszük, hogy tévednénk; mi is igen szeretnők hinni és remélni, hogy úgy legyen. Csóka ur egyéniségében — pláne, midőn egy Vihary Elemér áll rendíthetetlenül mellette — feltétlenül megbízunk.

Ez alkalommal okvetlenül ki kell emeljük Magyaró Péter p. gazdát (Brozay Géza) és vejét a falu bíráját (Szathmáry Lajost), hanem minden hozzá tevés nélkül állíthatjuk, hogy Gyuri felesége Zsuzsika (Pogány Janka) igazán brilirozott. Igen jók voltak Erős Pál és neje, eredeti alak fiuk Pista, a kinek minden mozzanatát igazi művelvezetellel nézhette az ahoz értő közönség. Eredeti tipikus alak volt Ambrus gazda a csütörtököt mondott ágyuival (őh átkozott véletlen, hogy éppen csütörtökön kellett csütörtököt mondaniok azoknak az Istentelen ágyuknak. No de se baj!), különben a szereplők

mindenikét megilleti a dicséret, de Máriát az ő szolid, kellemes megjelenéséért, Erzsikét igazán sikerült dalaiért szintén nem hagyhatjuk megemlítés nélkül. — Mulasztást követnénk el, ha azt az 5 éves kis Ilonkát, — ki a szinpadon is ugy majszolta az ő kenyerékjét, mintha otthon a gyermek-szobában lott volna babái mellett, meg nem emlitenők. Jövő számunkban talán többet mondhatunk a nap járásáról, ha a horizonton leszi.

Szépen emelkedik a nap a horizont felől, jövendő-lésünk be fog teljesedni. Jun. 10-én (pénteken) a „Gascogne” nemes” került színre, minden egyes játékos kisebb-nagyobb mértékben dicséretet érdemel. Első helyen kell meg említenünk azonban Németh Jánost, a kit akármelyik fővárosi színház igazgató élvezettel hallgathatna végig, ugyanezt mondhatjuk Lévai Margit és Pogány Janka kisasszonyokról is.

B—cz.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Máthé Dezső kézdívasárhelyi joggyakornokot a nagyszobeni kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Időjárás.** Medárdus napja bővön hozott esőt, hanem azért az ezzel járó 6 heti esőzés ugy látszik elmarad, mert az időjárás inkább hajlandó az időjelző intézet jóslataihoz alkalmazkodni, melyek szép időket helyeznek kilátásba, mint a rég hagyományokhoz, melyek 40 napi esőt írnak elő ha Medárd könyet hullat. Mindenesetre csak örvendhetünk ezen konfliktusnak, mert ez idő szorin meleg időre van szükségünk.

— **Helyreigazítás.** Mult számunk Hymen hírében tévesen írtuk a menyasszony édes apjának nevét. Az nem Nagy Lázár, hanem Nagy Mózes Lázáré. Mit ezennel helyreigazítunk.

Medvevadászat. E héten többen medvevadásatra rándultak ki a kézdívasárhelyi Katrova erdőre és pedig azon erős elhatározással, hogy azt a medvét, mely a kézdívasárhelyi legelőn levő marhaállományt olykor-olykor megdémálja — élve vagy halva kézrekerítik. A puszkák elfoglalták állásaikat s ült a vadász hosszú méla lesben. Amde a hosszú méla lesben ülvő vadászoknak csak a régi romantikus korban volt elég türelmük a várakozásra, a miért azután bájos „Szép Ilonkák” jutalmazták az unalmas várakozást, de az ujjabbkori Nimródok a lesben néha napján el is szoktak aludni. Ez történt a mi vadászunkkal is. És a mint csendesen aludta az igazak mély üdítő álmát, álmadozva ragadozó és nem ragadozó állatok egész seregéről, melyeket ő hősi fegyverével egyenkint leterít — előzammog a sűrűből egy nőtény medve 2 boesával. Az anya megkerüli az alvó vadást, megszagolgtatja, megnézi a töltött puszkát, mely a vadász mellett hevert s egyik kölykét mely a veszélyes eszközzel játszani, kezd félredobja, ez által figyelmeztetvén, hogy vigyázzon, mert a puska meg van töltve s ezzel a szeretetreméltó család tovább ballagott, de az egyik boes defellirozás közben rámaszott a vadász tyukszemére, mitől az felriadt. Amde már késő volt, a medve familia már messze járt, midőn a mi vadászunk egy pár golyót utána küldött persze eredménytelenül. Így tehát szerencsére — sem emberben, sem állatban kár nem esett.

— **Királykoronázási emlékünnepelet** tartott f. hó 8-án a kézdívasárhelyi áll. el. skola, a fiuiskola III-ik osztályának e célra a koronázási jelvényekkel, nemzeti lobogókkal s virágokkal szépen és csinosan feldíszített termében. Az ünnepély megható jelenettel kezdődött: az összes leány- és fiu tanulók az „Isten áld meg a magyart” énekeltek el unisonóban, melyet a jelen volt közönség állva hallgatott végig. Az éneket Lengyel Károly IV. oszt. tanuló csinos szavalata (Jó honfiak, honleányok legyetek! Pósató!) követte, a mely után Kupán Irén VI. oszt. tanuló Magyarországot megkoszorozott térképe elé állva mondott egy honismertető csinos kis beszédet. Ezután a loányok énekeltek el a „Királydalt,” hármásban szép összhanggal s Zsigmond Ferencz IV. o. tanuló szavalta el őrzéssel Medgyes Lajosnak „Honszeretet” ez. imaszerü költeményét, a mire M. Székelly János igazgató tartott egy, a tanulók értelmi

világához alkalmazkodó, s e nap fontosságát méltató, lelkesítő, szép beszédet, melyet a jelenvolt közönség s az ifjuság többször zajos éljenzésekkel szakított félbe. (Lapunk jövő számában közöljük.) Ismét ének következett erre. A fiúskola IV. oszt. tanulói énekeltek el a főthi dalból „A legelső magyar ember a király” kezdetű szakaszt, kettősben, szintén szép összhanggal. Majd Turóczy Vilma VI. o. tanuló szavalta el igen ügyesen Jakab Ödönnek a királykoronázás 15 éves fordulójára írt „Jubileum” című gyönyörű költeményét. Végül a „Szózat”-ot énekeltek el az iskola felsőbb osztályos növendékei s ezzel a hazafias szép ünnepély, az igazgatónak az Isten, Király és Haza iránti tiszteletre, szeretetre és hűségre buzdító záró szavaival véget ért.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban megirtuk volt, hogy közdivásrhelyi ifj. Rácz András tehetséges asztalos mester hirtelen megőrült. Most készségesen rektifikáljuk ezen hírünköt, mert mint értesültünk, nevezett iparos jobban érzi magát, rohamai kimaradtak s a javulás útján van.

— **Háromszékmegye alispánja** 12914—98. szám alatt a következő pályázati hirdetményt teszi közzé: A háromszék-miklósvári volt székely huszár családok által, nevelési ezérla tett alapítványból, ez idő szerint egy alapítványi hely betöltésére és pedig a bányászati tanfolyamra, esetleg, ha ezen szakra pályázók nem jelentkeznek, az orvosi, állatorvosi, Ludovika akadémiát, ordszert, bölcsészeti és jogot hallgatni kívánók részére, az alapszabály 22. §-sa értelmében, az 1898—99-iki tanévtől kezdve félévönként előre fizetendő évi 240 ft ösztöndíjjal ezen pályázat hirdettetik, azon megjegyzéssel, hogy az ösztöndíj a szak teljes folyamára kiterjed. Ezen ösztöndíj elnyeréséhez csakis székely huszár családok fi és női ágon leszármazó férfi tagjai jogosultak. Az alapítványi helyre pályázók kötelesek az ez iránti kérésüket alólírt vármegye alispánjához, mint a kezelő bizottság elnökéhez 1898. évi július hó 31-ig benyújtani. A kérés felszerelendő: a) a kérelmező keresztlevelel, melyben törvényes származása bizonyítva legyen; b) valamely magyarhoni főgymnasium vagy főreál tanodában nyert érettségi bizonyítvánnyal; c) saját és szülői vagyonára vonatkozó községi előjárásági bizonyítvánnyal; d) arra vonatkozó bizonyítvánnyal, hogy pályázó jogosult volt székely huszár családból származni, mely bizonyítvány a községi előjárásági és azon községbeli huszár családokhoz tartozó választott tag által állítandó ki; e) a Ludovika akadémiára pályázók részére 6 gymnasiumi vagy főreál tanodai bizonyítvány elégséges. Sepsiszentgyörgyön, 1898. évi június 3-án Gábor Péter, alispán.

Közzadáság.

Néhány szó a kömény termeléséről.

(Folytatás és vége.)

A kömény a maghozom évében gyorsan fejlődik. A miat a melegebb időjárás beáll, bekövetkezik a szárba indulás, csakhamar a virágzás úgy, hogy már gyakran június közepén a magvak érni kezdenek. Az aratást akkor kell kezdeni, a mikor a szalma és magvak megbarnulnak. Az aratás vagy sarlózás, vagy az egész növény kitépése által végezhető, ha azonban azt látnók, hogy a mag egyenletlenül érik, legjobb az érett ernyőket levágni s a többinek érését bevárva részletekben aratni. A termés apró csomókba kötendő össze s aztán lépcsőzetesen szárítás végett összerakandó. A behordásnál igen óvatosan kell eljárni, hogy a magvak le ne hulljanak. Fel- és lerakodásnál a szeker alá ponyvát kell tenni, valamint a szekérbe is csak ponyvába szabad kővéket berakni. A behordás reggel vagy este végezendő, midőn a kővék kisé megvonódtak. A kicséplés kézi erővel vagy géppel igen könnyen eszközölhető. Holdanként 6—9 mm. szem és 12—17 métermázs szalma. A mag hektóliter sulya 45—50 kg. között váltokozik. A szalma mint tüzelő anyag értékesíthető. Egy métermázs köménymag ára 25—30 ft.

A burgonyát pusztító betegségek és állati ellenségek.

A mezőgazdasági statisztikának legújabb adatai igen szomorú képét tárják elénk a burgonya termelést illetően. Sáros-Szepes-Liptó-Abauj-Gömör és Árva megyében, melyek eddig a burgonyatermelésnek valódi fészkei voltak, ma már burgonyát alig termelnek. Még csak néhány évvel ezelőtt is az inség kényszeríté a vármegyék földmiveléssel foglal-

kozó népet arra, hogy az emberi táplálékul oly kiválóan alkalmas burgonyának adják az első helyet a termelés keretében, ma pedig ott állnak egázdák, hogy az inségtől való menekvés céljából a burgonya termeléssel teljesen felhagyjanak. S miért? mert a burgonyának növényi betegségei s állati ellenségei oly nagymérvű pusztítást visznek végbe az elültetett terményen, hogy burgonya szüretéről ugyszólván szó sem lehet. Pedig e bajon könnyen lehetne segíteni. Nem kell egyebet tenni, mint felvilágosítani a népet ama védekezési módokról, melyek segítségével a betegséget csirájában elfojthatják.

Vegyük pl. a burgonyavész. A burgonya vész vagy tudományos nyelven peronospora infestans nem egyéb, mint egy penészgomba, mely a levél sejtjei között vékony fonalak alakjában nő és elvonván abból a tápanyagokat megfosztja ezáltal a gumókat a tápszerző szervektől s így a gumók elpusztulnak. Felismerhetjük a beteg növényt arról, hogy július, augusztus hónapokban a levelek szélein barnás, madja fekete színű foltok keletkeznek, melyek hamvaszürke annagall vannak bevonva.

Ha meg akarjuk előzni a foltok fellépését, illetve a gomba sporák elterjedését, már május hó végén hozzá kell látnunk a védekezéshez, mely abban áll, hogy egy 1 és fél százalékos rézgálic oldatot készítv, ahhoz 1—2 kg. meszet keverünk s e folyadékkal a burgonya lombzatát megfecsen, dezzük, kat. holdanként körülbelül 160—180 litert számítva. Egy hó mulva adjuk a második fecsen-dezést s ha az időjárás nedves, úgy két-három hét mulva adjuk a harmadik fecsen-dezést. E háromszori permetezés alig tesz ki többet 5—6 ft költség-nél, különösen most, hogy a kékgálic előállításával a budapesti „Hungaria” műtrágya, kénsav és vegyi ipari termékek gyára is foglalkozik, forgalomba bocsátván a legjobb minőségű gálicot.

Egy másik betegség az ugynevezett fonálbetegség, melynél az e vetett gumóból vékony fonál-szerű hajtások keletkeznek, s ezek igen apró gumót nevelnek. Fajváltoztatás e betegség elharapozásának gátot vet.

Az állati ellenségek közül a cserebogár pajorja tesz nagy károkat. Ez ellen védekezési módul egyedül az szolgálhat, ha a bogarakat összeszedik, a fákrol kora reggel lerázzák s megsemmisítik. Igen természetes, hogy sikeres eredmény ez eljárástól csak akkor várható, ha a szedést általánosan alkalmaz-zák.

A colorado bogár, ez apró kis állatka szintén nagy pusztítást visz végbe burgonya ültetvényein-ken s védekezni ellene szintén permetezéssel lehet és pedig leghelyesebben arzénecetsavas rézéleg és víz keverékével, 100 liter vízre egy kanálnyi telje-sen elegendő.

Végül a drótféreg álcája is rágja a burgonya gumóját. A védekezés jó eredményre csakis össze-szedés által vezethet.

Nyilttér,*)

Nyeresselyem-básztruha

8 ft 65 krtól 42 ft 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tusors és Shantung-Pongees, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és min-tázatban. Privát fogyasztóknak postabér- és vámentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek

Henneberg & S. Jelmeggyár (es. k. udvari szállító) Zürichben Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Fogorvos.

Perl József

American Dentist dr. of Dental Surgery

f. hó 10-én Kézdi-Vásárhelyre érkezett és néhány napig a „Millenium” szállodában fog rendelni.

Itt tartózkodása Junius 18-áig.

V an szerencsénk a nagydémű közönség tudomására hozni, miszerint a m. kir. államvasutak városi menetjegyjirodája Brassóban továbbra is kezelésünkben hagyatott és ez épügy, mint eddig folytatja működését, mely főként a következők-ből áll:

Csoportosítható menetjegyfűzetek (körutazási jegyek) kiadása Magyarország, Ausztria, Németország, Svájc, Belgium, Németalföld, Románia és Olaszországba 45, illetve 60 napi érvényességgel. Megrendelések ily körutazási jegyfűzetekre szó, irás, vagy táviratilag eszközölhetők, s a fűzetek, mindig még ugyanazon nap állittatnak össze, a melyen a megrendelés beérkezik; az elküldés postán történik és pedig utánvétellel; ha az összeg nem küldetik előre be, mindig forduló postával. Vasutimenetjegyek árusítása, a díj-szabás szerinti árakban, felülfizetés nélkül. Utipod-gyász fölvétele, minden vonathoz, a podgyász kívánatra a háztól is elhozattatik. Továbbá eszközöltenek előjegyzések hálókocsi helyekre.

Menetrendek. Utazás baleset-bizto-sítás. Felvilágosítások utazási ügyekben mindenkié, készségesen, díjmentesen adtnak. (Írásbeli kérdéseknél kéretnek a visszpórtól mellékelni, táviratónál a választ fizetni.)

Brassó, 1898. május hó

Aronsohn H. és társa,

a m. kir. államvasutak városi menet-jegyjirodája, szállítási hivatala és vám-ügynöksége.

Richter, Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közönségnél, csúznál, tag-szagattasnál és meghűlésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerboltban késze-ltetben van; főraktár: Török József gyógy-szerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkáro-sodni, az minden egyes üveget „Horgony” véd-jegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem va-lódit utasítsa vissza.

RICHTER F. A. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

*) E rovat alatt közzétettéért felelősséget nem vállal a szerk.

H I R D E T É S E K.

Alapítva 1878

Specialista
és sérülőkben

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom!

Kituntetve Brüssel 1893 aranyéremmel és díszokmányal

Keleti-féle sérvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legteké-letesebb ezen nemben, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen benyomást és eltávolítja cél-szerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányait.

Keleti-féle gumm sérvkötő idomítható pe-lottával, szarvasbőrvéd-vel és biztonsági övvel.

Árak: egyoldalú 6 ft kétoldalú 12 ft

Készülnek ezenkívül műlábak, műkezek, egye-nestartók (Heising-féle rendszer) orthopédiai fű-zők, háskötők, görseérha-risnyák és mindenféle gummiáruk.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl

KELETI J.
orvos-sebészeti mű- és kötszer-gyáros
BUDAPESTEN.
IV., Koronaherceg-utca 17.

Sebészeti műszer-gyár:
IV., Rostély-utca 15.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
(23 1—10)

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szives tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágba elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig.

Dr. Morvay István

25 69—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

Spekli István Gelence, ajánlja I. rendű cement műkö-lapjait, esőházak, folyosók, konyhák, fürdőszobák, járdák stb. burkolására, gipszlapok készítését, cementlapok bármely mintában jutányos árban.

—5—

Jég eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta jeget igen jutányos áron lehet kapni.

(87 8—10)

Csiszár Pál,
kereskedő.

Alsó-Csernátonban elhalt Végh Ignác hagyatékát képező egy 4 és egy hat lóerejű gőzcseplőgép a hozzá tartozó felszereléssel és herefejtővel, nyilvános árverésen f. évi július hó 3-án d. e. 10 órakor Alsó-Csernáton községben a leg többet ígérőnek el fognak adni.

Az árverési feltételek Végh Ignácánál Alsó-Csernátonban betekintheők.

Alsó-Csernáton, 1898. június 8.

99. 2—3

VITÁLYOS PÁL,
kjegyző.

166 számhoz.

Hirdetmény.

A Földmívelésügyi m. kir. Minis-ter ur Ó Exeja az 1898. évi június hó 4-én kelt 37566 számú rendeletével a sepsi-szentgyörgyi ménlelep épületeinek helyreállítását 656 frt 90 kir. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka vállalat ut-jáni kivitelének biztosítása céljából az 1898. évi június hó 21-ik napjának 9 órájára a sepsi-szt.-györgyi ménlelep parancsnokság helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehaj-tásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségve-téssel együtt) a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz any-nyival inkább igyekezzenek beadni,

mivel a későbbben érkezettek figyelem-be nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános felté-telekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés összege) 5%-ának meg-felelő bántpénz vagy a bántpénz-nek az állampénztárnál (adóhivata-lok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vo-natkozó műszaki művelet és részle-tes feltételek a nevezett m. kir. ál-lami ménlelep parancsnokságnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Seps-Szentgyörgy, 1898. évi június hó 10-én.

A sepsi-szt.-györgyi m. kir. álla-mi ménlelep parancsnoksága.

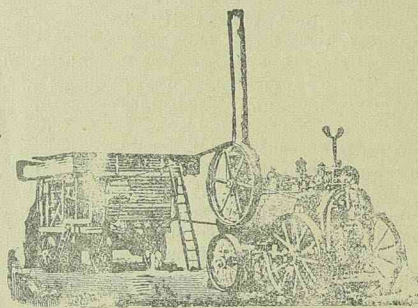
Drössler Károly

es. és k. szab. gazdasági gépgyár, vas- és érezöntőde

Budapest, VI. Váci-körút 59. szám.

Alapított

1866-ban

Ajánlja saját gyártmányu legkitünőbb kivitelű szabadal-mazott gőzcseplőkészleteit, melyek a magyar gazdasági vi-szonyoknak legezelszerűbben megfelelnek és az összes gazda-ságba vágó gépeit.

Kizárólagos képviselőség Magyarország részére

LANZ HENRIK mannheimi cégtől,

mely elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyár gőzmoz-donyok és cséplőgépekben; utóbbiak háromszori légtisztí-tásra berendezve.

Ezen készletek minden eddigi versenyeseplésnél az összes versengő belföldi és angol gyártmányokat legmagasabb kitünté-téssel legyőzték. Ezek tehát a világ legjobb gőzcseplőkészletei.

Képes árjegyzékkel bérmentve, felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Hirdetések

lapunk

kiadóhivatalában

felvétetnek

SZIVATTYUKAT

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltó-ságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sarkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **Walser Ferencz**)

Budapest, VI., Külső váciut 45.

(25 23—40)

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.